

VCA certificering

VCA en certificatie

VCA staat voor VGM Checklist Aannemers (VGM = **V**eiligheid **G**ezondheid en **M**ilieu). De checklist is een uitgebreide vragenlijst die gebruikt wordt als doorlichting- en screeningsstelsel ten behoeve van aannemers (opdrachtnemers, contractors) die bij opdrachtgevers werkzaamheden verrichten. In feite is VCA meer dan een checklist. Het is een veelzijdig en compleet programma waarmee dienstverlenende bedrijven objectief en structureel worden getoetst en gecertificeerd op hun VGM-beheersstelsel.

Nut en noodzaak

Uit de opsomming van de onderwerpen van de zogenaamde "checklist-vragen" blijkt dat VCA bedoeld is om uw bedrijf op kritische punten door te lichten op de zorg voor veilig, gezond en milieubewust werken. Voldoet uw bedrijf aan de gestelde eisen, dan kan een VCA-certificaat behaald worden.

Het VCA-certificaat is een nuttig middel om in één keer aan te tonen dat uw bedrijf op een groot aantal punten voldoet aan de eisen op het gebied van veiligheid, gezondheid en milieu. Voorkómen wordt dus dat opdrachtgever en aannemer allerlei acties moeten ondernemen om de zorg voor veiligheid, gezondheid en milieu te waarborgen. Dat is immers allemaal van te voren al geregeld. Uit het nut van het certificaat is tevens de noodzaak van het hebben van het certificaat geboren. Vanwege het gemak, stellen opdrachtgevers eenvoudigweg het beschikken over het VCA-certificaat als voorwaarde om als uitvoerende organisatie werkzaamheden voor hen te mogen verrichten.

Objectief en gestructureerd

Veiligheid, gezondheid en milieu zijn bij (petro-)chemische en vele andere bedrijven zeer belangrijke aandachtspunten. Als gevolg van de herstructurering binnen de industrie worden werkzaamheden in toenemende mate uitbesteed aan aannemers. Hierdoor neemt de invloed van deze aannemers op veiligheid, gezondheid en milieu sterk toe. Selectie van goede aannemers is dan ook cruciaal bij het in stand houden of verbeteren van het niveau van veiligheid, gezondheid en milieu. VCA levert hiertoe een belangrijke bijdrage, want het zorgt ervoor dat aannemers, die hun VGM-beheersstelsel goed op orde hebben, gecertificeerd kunnen worden. Het certificeren zelf gebeurt, op basis van de checklist, door een certificatie-instelling (CI).

Een opdrachtgever die risicovol werk uitbesteedt aan een aannemer met een VCA-certificaat, mag er op vertrouwen dat het uitbesteede werk zodanig wordt uitgevoerd dat veiligheid, gezondheid en milieu niet in gevaar komen. Een onafhankelijk en objectief onderzoek, door een erkende certificatie-instelling, heeft dit immers aangetoond. Het VGM-beheersstelsel voldoet aan de minimumeisen en wordt op gestructureerde wijze toegepast, met continue aandacht voor VGM en met goede resultaten (o.a. lage ongevallenfrequentie).

Een belangrijk kenmerk van VCA is dat er jaarlijks gecontroleerd wordt of de certificaathouder (=aannemer) nog aan alle VCA-eisen voldoet. De aannemer staat als het ware "onder toezicht" van de certificatie-instelling die het certificaat heeft verstrekt.

Ontstaan van het VCA-systeem

Het huidige certificatiesysteem is het resultaat van een ontwikkelingstraject dat in 1989 via de Landelijke Werkgroep Contractor Veiligheid is gestart. In deze werkgroep met vertegenwoordigers van vooral petrochemische bedrijven werd het idee ontwikkeld om een uniform en objectief systeem op te zetten dat de mogelijkheid zou bieden om

aannemersorganisaties te toetsen op hun veiligheidsbeleid en -prestaties. Na het mede betrekken van vertegenwoordigers vanuit de aannemingswereld, heeft dit geleid tot een checklist, die na een proefperiode in het Europoort-Botlek gebied onder auspiciën van de Stichting Europoort Botlek Belangen (thans Deltalings) door de industrie aanvaard is als uniform systeem en industriestandaard.

Organisatie van het VCA-systeem

Om een bredere (landelijke) introductie te vergemakkelijken is het systeem begin 1994 ondergebracht in de onafhankelijke Stichting Samenwerken voor Veiligheid, met als uitvoerend orgaan het Centraal College van Deskundigen VCA (CCVD-VCA). Dit College beheert het systeem in kwalitatieve zin en ziet toe op de juiste toepassing van het systeem en de procedures.

Tevens is het systeem ondergebracht bij de Raad voor Accreditatie. Hiermee wordt de objectiviteit gewaarborgd, de certificatie-instelling getoetst op voldoende expertise en wordt een juiste uitvoering van de procedures en een onafhankelijke klachtenprocedure gegarandeerd. Voordeel is dat het systeem (het zogenaamde certificatieschema) ook voldoet aan de eisen die in Europese normen zijn vastgelegd, waardoor de internationale toepassing en wederzijdse erkenning tussen de Europese landen vereenvoudigd wordt (er wordt voldaan aan de Europese standaard).

De gezamenlijke zorg van opdrachtgevers en aannemers voor veiligheid is ook vastgelegd in een aantal wettelijke verplichtingen (Arbeidsomstandighedenwet).

Voor welke activiteiten is VCA certificatie bedoeld?

Het VCA-certificaat is bedoeld voor bedrijven die werkzaamheden uitvoeren met verhoogd risico (gezien vanuit de opdrachtgever). Dikwijls vinden deze werkzaamheden plaats in fabrieken, installaties en op werkplaatsen en projectlocaties.

Voorbeelden hiervan zijn:

- werktuigbouwkundige activiteiten, bijvoorbeeld:
  - onderhoudswerkzaamheden
  - constructie
- elektrotechniek en procesbesturing, bijvoorbeeld:
  - onderhoud procesbesturingssystemen
  - onderhoud elektrische systemen
  - constructie
- bouwkundige werkzaamheden
- overige technische diensten, zoals:
  - isolatie (verwijderen/aanbrengen)
  - steigerbouw, industriële stellingbouw
  - industrieel reinigen
  - stralen/conserveren/schilderen
  - verticaal transport, horizontaal transport, hefwerktuigen
  - brand- en mangatwachten, veiligheidswachten
  - inspectiewerkzaamheden (röntgen etc.)
  - etc.

Indien bij een voor VCA te certificeren bedrijf sprake is van meerdere vestigingen (hoofdvestiging, nevenvestigingen, etc.), dient de audit door de certificatie-instelling te worden uitgevoerd alsof elke vestiging een apart certificaat dient te hebben. Indien één vestiging niet (meer) voldoet aan de VCA-eisen, vervalt het certificaat voor het gehele bedrijf. Wanneer het de bedoeling is dat VCA certificatie betrekking heeft op een beperkt aantal vestigingen van een bedrijf, dienen slechts deze vestigingen te worden vermeld op het VCA-certificaat van het bedrijf. Uiteraard kan ook iedere hoofd-, respectievelijk nevenvestiging apart worden gecertificeerd, indien de betreffende vestiging voldoet aan de VCA-eisen.

Indien bij een voor VCA te certificeren bedrijf sprake is van meerdere organisatorische eenheden, geldt dezelfde regeling als van toepassing is bij bedrijven met meerdere vestigingen (zie hierboven).

Voordelen van VCA-certificatie voor de aannemer:

- Bij bepaalde opdrachtgevers is VCA vaak een vereiste/voorwaarde om in aanmerking te komen voor het maken van een offerte of gunning van een contract.
- VCA geeft een voorsprong op de niet VCA-gecertificeerde aannemer.
- Aannemers hebben niet meer te maken met allerlei veiligheidsvereisten, -doorlichtingen en -systemen die in het verleden 'bedacht' en opgelegd zijn door verschillende opdrachtgevers en die tot veel dubbel werk leidden, ook en met name in training en instructie. Men kan zich nu toeleggen op slechts één checklist.
- De VCA is een in brede kring erkende, uniforme checklist die een grote verscheidenheid aan veiligheidschecklists en -methodes heeft vervangen.
- VCA voorziet in een duidelijke structuur: de aannemer kan zich toeleggen op het verbeteren van zijn VGM-beheersysteem en de uitvoering ervan in een erkend systeem.
- VCA voorziet in handige, praktische handreikingen en maatstaven.
- Aangezien VCA toegepast wordt onder formele accreditatieregels, zijn aannemers verzekerd van een eerlijke, onpartijdige, professionele beoordeling door een certificatie-instelling (CI). De CI staat onder toezicht van de Raad voor Accreditatie (Nederland), Belcert (België) of TgA (Duitsland).
- Het VCA-certificatieproces heeft overeenkomsten met de ISO 9000-systemen en -audits. VCA is ook ondersteunend aan de managementsystemen en audits, zoals ISO 14001 en OHSAS 18001. Door toepassing van het VCA-certificatieproces kan het VGM-beheersysteem van de aannemer goed aansluiten op het VGM-beheersysteem van de opdrachtgever.
- VCA is een internationaal systeem, toepast en erkend in meerdere EU lidstaten.
- Aangezien VCA ontwikkeld is en beheerd wordt voor en door de Nederlandse en Belgische industrie, kunnen alle VCA-gebruikers ervan verzekerd zijn dat het een praktisch systeem zal blijven. Bovendien is VCA geen bureaucratisch systeem en het houdt geen grote administratieve last in; het biedt duidelijk een toegevoegde waarde.

Voordelen van VCA-certificatie voor de opdrachtgever:

- VCA biedt een duidelijke structuur voor het VGM-beheersysteem van de aannemers. De opdrachtgever weet dus wat men kan verwachten van de aannemer die VCA-gecertificeerd is.
- Aannemers moeten hun eigen verantwoordelijkheid nemen voor de invulling en het beheer van het VGM-beheersysteem.
- Door synergie tussen opdrachtgever en aannemer zal de totale kwaliteit en efficiëntie van de organisatie verbeteren en resulteren in minder ongevallen en schades aan bedrijf en milieu.
- Een VGM-doorlichting door de opdrachtgever zal niet langer noodzakelijk zijn of kan beperkt worden tot evaluatie van uitgevoerde projecten of werkzaamheden.
- Meer taken en verantwoordelijkheden kunnen aan gecertificeerde aannemers worden gedelegeerd en uitbesteed, aangezien aannemers competente organisaties zijn, met goede VGM opgeleide en gekwalificeerde werknemers.
- VCA sluit aan bij het VGM-beheersysteem van de opdrachtgever (zie ook VCO: [VGM Checklist Opdrachtgevers](#).)
- De aannemer spreekt dezelfde "taal" als het gaat over veiligheid, gezondheid en milieu.

- Het VCA-certificatieproces heeft overeenkomsten met de ISO 9000-systemen en -audits. VCA is ook ondersteunend aan de managementsystemen en audits, zoals ISO 14001 en OHSAS 18001. Door toepassing van het VCA-certificatieproces kan het VGM-beheersysteem van de aannemer goed aansluiten op het VGM-beheersysteem van de opdrachtgever.

Voordelen van VCA-certificatie voor de werknemer:

- De werkgever (aannemer) laat zien dat men het serieus meent met VGM-aangelegenheden.
- Werknemers mogen een veilige en gezonde werkomgeving verwachten in een VCA-gecertificeerd bedrijf.
- Aangezien de werknemer zelf verplicht is aan te tonen dat hij goed opgeleid en gekwalificeerd is, mag hij aannemen dat de personen waarmee hij samenwerkt bij de uitvoering van risicovol werk, eveneens goed opgeleid en gekwalificeerd zijn.
- Een diploma/attest of persoonscertificaat, voorzien van het VCA-logo, is een waardevol document voor de houder. Het is een officiële erkende verklaring die het vertrouwen biedt dat de houder een professionele, veilig werkende vakman is.
- Een VCA gekwalificeerde medewerker of leidinggevende heeft een hogere marktwaarde.
- Er is minder kans op ongevallen en verwondingen op de werkvloer, dus gezond en wel naar huis!

Voordelen van VCA-certificatie voor alle drie de partijen en de maatschappij:

Minder verwondingen, minderverzuim als gevolg van arbeidsongevallen, minder arbeidsongeschikten, minder kans op calamiteiten, meer aandacht voor het milieu.
Kortom: een veilige(re) en gezonde(re) werkomgeving.